

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

**Eesti Merekooli
transporditeenuste;
mootorliikurite, laevandus- ja lennundustehnika ning
elektrienergia ja energeetika õppekavarühmade
hindamisaruanne**

2025

Sisukord

1.	Sissejuhatus	3
2.	Üldosa.....	5
3.	Transporditeenuste; mootorliikurite, laevandus ja lennundustehnika ning elektrienergia ja energeetika õppekavarühmade analüüs hindamisvaldkondade lõikes.....	9
3.1	Õppekavad ja õppekavaarendus	9
	Komisjoni hinnang parendusvaldkondadele tervikuna võrreldes 2022. aasta hindamisotsusega:	14
3.2	Õppimine ja õpetamine	17
	Komisjoni hinnang parendusvaldkondadele tervikuna võrreldes 2022. aasta hindamisotsusega:	25
3.3	Õpetajad	27
	Komisjoni hinnang parendusvaldkondadele tervikuna võrreldes 2022. aasta hindamisotsusega:	30
4.	Hindamiskomisjoni järeldused transporditeenuste; mootorliikurite, laevandus ja lennundustehnika ning elektrienergia ja energeetika õppekavarühmade osas	31
5.	Ettepanekud kooli pidajale	35

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväärsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab:

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavaliste eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitused õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel ja -vestlustel kogutud info. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Hindamisvaldkonnad on:

- **õppekavad ja õppekavaarendus,**
- **õppimine ja õpetamine,**
- **õpetajad.**

Hindamiskomisjon esitab hindamisaruandes hindamisvaldkondade kaupa kokkuvõtliku analüüsi õppekavarühma õppekavade kohta. Komisjon toob iga hindamisvaldkonna analüüsi tulemusena välja **järeldused**: tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamasti kui nõuetele vastavus.
- **Parendusvaldkonnad** ja soovitusel viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitusel arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mittearvestamine on kooli otsustada. Soovitusel arendusteks ei mõjuta lõppotsuse kujunemist.

Kutseõppe õppekavarühmade kvaliteedihindamise aruanne

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri (HAKA) kutsehariduse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavarühma kvaliteedi hindamine läbi:

- kuue (6) aasta pärast, kui õppekavarühmas toimuv õppetöö vastab kvaliteedi hindamise kriteeriumidele ja õigusaktidele;
- kolme (3) aasta pärast, kui hindamisnõukogu hinnangul esineb õppekavarühmas õppetöö mittevastavusi õigusaktidele ja /või kvaliteedi hindamise kriteeriumidele.

Kui hindamisnõukogu kaalub kahe hindamisotsuse vahel ning leiab, et teatud tingimuse täitmisel kooli poolt oleks võimalik võtta vastu positiivsem otsus, võib ta sellise otsuse vastu võtta kõrvaltingimusega haldusmenetluse seaduse § 53 mõttes.

HAKA moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. HAKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. HAKA juhataja korraldusega kinnitati hindamiskomisjoni koosseis:

Tõnu Lelumees	komisjoni esimees, kutseõppe ekspert; tehnoloogia arenduskeskuse IMECC juhatuse esimees; Tallinna Tehnikaülikooli Tootearendus ja robotika programminõukoja esimees; Tallinna Tehnikaülikooli Integreeritud Tehnoloogiad programminõukoja esimees; SA Kutsekoda Tehnika, Tootmise ja Töötlemise Kutsenõukogu esimees;
Piret Lilover	komisjoni sekretär, kutseõppe ekspert; Haridus- ja Noorteamet, praktika ja töökohapõhise õppe arendusjuht;
Janno Laende	komisjoni liige, tööandjate esindaja; AS Tallink Grupp vanemtüürimees; Eesti Laevajuhtide Liidu esindaja; merehariduse tudengite praktikajuhendaja; Eesti Mereakadeemia laevajuhi õppekava täiendamise ekspertkomisjoni liige;
Jaanus Matso	komisjoni liige, tööandjate esindaja; kapten; Transpordiamet, meremeeste diplomeerimise osakonna vaneminspektor.

Hindamisprotsessi kirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed töötasid kooli eneseanalüüsi aruande läbi ja osalesid **08.04.2025** HAKA poolt korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise esimesel töökoosolekul, kus räägiti läbi hindamisprotsess, jagati kooli eneseanalüüsi põhjal tehtud

esmaseid tähelepanekuid ning pandi paika edasised hindamisega seotud sammud ja tööjaotus.

Hindamiskomisjoni liikmed töötasid individuaalselt läbi kooli poolt esitatud lisadokumendid, jagades aeg-ajalt oma mõtteid ühistel veebikoosolekutel. Esmane hindamiskülastuse kava koos lisamaterjali sooviga saadeti koolile **22.04.2025**. Kooli poolt esitatud praktikakohtade nimekirjast valiti välja **4** erinevat praktikaettevõtet, mille esindajatega toimus vahemikus **29.04 – 5.05** kokku **11** kohtumist ja vestlust. **05.05.2025** külastati **Eesti Merekooli Tartu filiaali**, kus vesteldi õpetajate, juhtkonna ja õpilastega ning vaadati üle õppijatele praktikakohaks olev jõelaev “Pegasus”. **06.05.2025** toimus veebirakenduse Teams vahendusel vestlus Eesti Merekooli nõunike kogu esimehega. **Eesti Merekooli peamaja hindamiskülastus** leidis aset **07.05.2025**, mille käigus tutvuti õpikeskkonnaga ja toimusid vastavalt varem kokkulepitud hindamiskavale vestlused.

HAKA esitas esmase aruande koolile 13.07.2025.

Aruande lõpliku variandi koostamisel ei võtnud komisjon arvesse kooli kommentaare. Komisjon esitas lõpparuande HAKAle 03.07.2025.

2. Üldosa

Eesti Merekool on Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) hallatav kutseõppeasutus, mis asutati ministri käskkirjaga 1. mail 2014. a. Tegu on oma valdkonna kompetentsikeskusega, kus pakutakse ainsana Eestis merendusala kutseharidust. Õppetöö vastab lisaks haridusregulatsioonidele ka meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelisele konventsioonile 1978 koos muudatustega (edaspidi: STCW konventsioon), ISO 9001:2015 kvaliteedijuhtimise standardile ning Transpordiameti väljastatud tegevusloale. Kooli vilistlased on tööandjate sõnul laevadesse väga oodatud ning oma teadmiste ja oskuste poolest konkurentsivõimelised nii Eestis kui välismaal.

Eesti Merekooli õppekavad on jaotunud kolme erineva õppekavarühma (edaspidi ka ÕKR) vahel: transporditeenused; mootorliikurid, laevandus- ja lennundustehnika ning elektrienergia ja energeetika. Käesolevas aruandes on enamik analüüsist õppekavarühmade ülene, st erisusi õppekavarühmade vahel on vähe. Õpet viiakse läbi kokku kaheksal 3. ja 4. taseme õppekavadel statsionaarses kooli- ja töökohapõhises õppevormis (tabel 1). Õppetöö toimub Tallinnas, erandiks on õppekava „Siseveelaeva laevajuht“, mille õpe toimub kooli Tartu filiaalis. Õppijate arv oli vahemikus 2020 – 2023

langustrendis, kukkudes 260 õppijalt 222-le, kuid 2024/2025 õppeaastal toimus märkimisväärne tõus – Haridussilma 15.05.2025 andmetel on kooli nimekirjas õppijaid 293 (graafik 1).

Graafik 1. Õppijate arvud 2020/2021 – 2024/25 (allikas: Haridussilm, 15.05.2025)

Õpilaste arv

Missioon – Eesti Merekooli missiooniks on pakkuda mitmekülgset laevandusala kutseharidust, luua tingimused õpilaste kujunemiseks konkurentsivõimelisteks nii Eesti, kui rahvusvahelisel tööturul.

Visioon – Eesti Merekool on järjepidevalt arenev, uuenduslikke õppevorme ja -meetodeid rakendav merendusala kutseõpet pakkuv õppeasutus, kus tagatakse õpilaste huvidest ja tööturu vajadustest lähtuvate rahvusvaheliselt tunnustatud merendusspetsialistide ettevalmistamine.

Kooli tunnuslause – Meri hoiab hoolsaid, toidab tegusaid!

Kooli **arengukava 3 strateegilist eesmärki** aastateks 2022–2025:

1. Õppeprotsess ja arendustegevused on tõhusalt ja tulemuslikult korraldatud.
2. Huvigrupid on rahul kooli õppetöö tasemega.
3. Õpetajad on parimad asjatundjad.

Tabel 1. Ülevaade transporditeenuste; mootorliikurid, laevandus- ja lennundustehnika ning elektrienergia ja energeetika õppekavarühmades rakendatud õppekavadest (allikas: kooli eneseanalüüs)

Õppekavarühm: Transporditeenused						
Õppekava kontaktisik: Jaan Atspol, 613 5481, jaan.atspol@merekool.ee / Indrek Särg, 613 5490, indrek.sarg@merekool.ee (Tartu filiaal)						
Õppekava rakendamise aasta	nimetus,	EKR tase	Kood	Maht (EKAP)	Õppevorm	Link õppekavale, rakenduskavale

Kutseõppe õppekavarühmade kvaliteedihindamise aruanne

500-se ja suurema kogumahutavusega laeva vahitüürimees, 2014	4	129257	240	Koolipõhine õpe	Õppekava ja rakenduskava
500-se ja suurema kogumahutavusega laeva vahitüürimees, 2014	4	129297	140	Töökohapõhine õpe	Õppekava ja rakenduskava
Siseveelaeva laevajuht, 2014	3	129197	120	Koolipõhine õpe	Õppekava ja rakenduskava
Vanemmadrus, 2014	3	129218	35	Koolipõhine õpe	Õppekava ja rakenduskava
Õppekavarühm: Mootorliikurid, laevandus ja lennundustehnika Õppekava kontaktisik: Ain Randi, 613 5482, ain.randi@merikool.ee					
750kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik, 2014	4	129277	240	Koolipõhine õpe	Õppekava ja rakenduskava
750kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik, 2014	4	129298	130	Töökohapõhine õpe	Õppekava ja rakenduskava
Vahimotorist, 2014	3	130657	34	Koolipõhine õpe	Õppekava ja rakenduskava
Õppekavarühm: Elektrienergia ja energeetika Kontaktisik: Ain Randi, 613 5482, ain.randi@merikool.ee					
Laevaelektrik, 2020	4	214890	18	Koolipõhine õpe	Õppekava ja rakenduskava

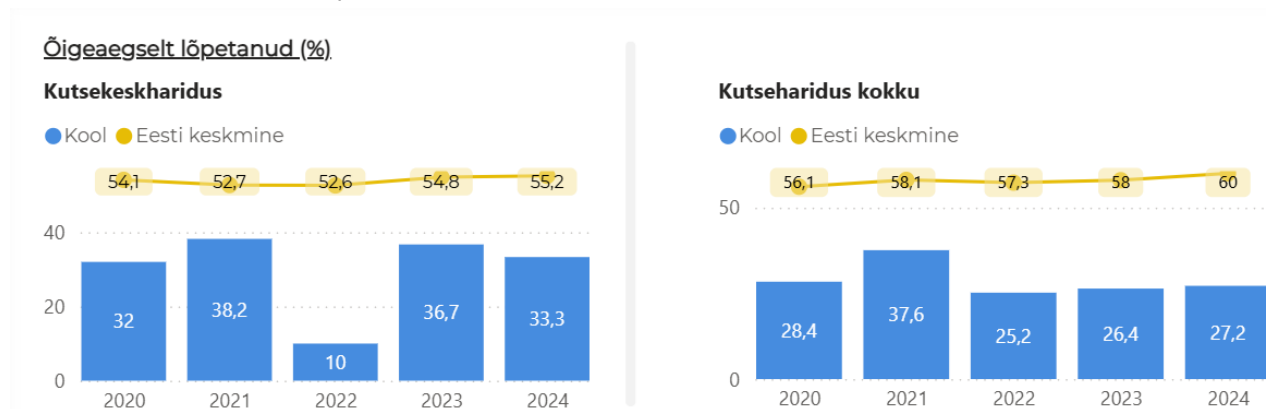
Kooli poolt edastatud kooli sisseastujate ja lõpetajate andmete (tabel 2) ja Haridusilm.ee avalikus vaates kättesaadavate andmete põhjal võib järeldada, et mitmetel koolipõhistel õppekavadel on õppijate arv viimaste aastate jooksul pisut kasvanud, näiteks vahitüürimehe ja laevajuhi erialadel. Niigi väikese õppijate arvuga töökohapõhise õppe vastuvõtt hääbus 2024/2025 õppeaastal täielikult. Lõpetajate osakaal alustanutest jääb oluliselt alla kooli arengukavas 2025. aastaks planeeritud sihtnäitajatele ja Eesti keskmisele (graafik 2). Laevaelektriku õppes on näha kasvu nii alustajate kui lõpetajate osas. Üldiselt viitab andmestik vajadusele suurendada õppekavade läbimise

tulemuslikkust ja toetada õppijaid kooli lõputunnistuseni jõudmisel. Sama probleem oli välja toodud ka 2022. a hindamisotsuses punkt 9.4 ja olukord ei ole muutunud.

Tabel 2. Ülevaade transporditeenuste; mootorliikurid, laevandus- ja lennundustehnika ning elektrienergia ja energeetika õppekavarühmades rakendatud õppekavadel õppijatest (allikas: kooli eneseanalüüs)

Õppekava nimetus, õppevorm	Alustajad 2022	Lõpetajad 2022	Alustajad 2023	Lõpetajad 2023	Alustajad 2024	Lõpetajad 2024
500-se ja suurema kogumahutavusega laeva vahitüürimees, koolipõhine õpe	19	11	21	7	36	9
500-se ja suurema kogumahutavusega laeva vahitüürimees, töökohapõhine õpe	3	2	7	3	0	3
750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik, koolipõhine õpe	3	6	15	5	16	0
750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik, töökohapõhine õpe	3	3	5	1	0	0
Siseveelaeva laevajuht, koolipõhine õpe	20	2	23	3	25	11
Vanemmadrus, koolipõhine õpe	12	8	16	3	21	2
Vahimotorist, koolipõhine õpe	5	2	6	3	11	2
Laevaelektrik, koolipõhine õpe	4	3	18	2	16	11

Graafik 2. Nominaalajaga kooli lõpetanute osakaal aastatel 2020 – 2024 (allikas: Haridussilm, 15.05.2025)

3. Transporditeenuste; mootorliikurite, laevandus ja lennundustehnika ning elektrienergia ja energeetika õppekavarühmade analüüs hindamisvaldkondade lõikes

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Analüüs

Eesti Merekooli õppekavade koostamise aluseks on nii kutseharidust kui merendusvaldkonda reguleerivad õigusaktid. Näiteks õppekava „500-se ja suurema kogumahutavusega laeva vahitüürimees“ koostamise aluseks on: Kutseõppeasutuse seadus; Meresõiduohutuse seadus; Meretöö seadus; Kutseharidusstandard; Vabariigi Valitsuse 15.08.1995 määrus nr 292 Ühinemine "Meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooniga, 1978"; Vabariigi Valitsuse 08.08.2013 korraldus nr 369 „Meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse koodeksi Manila konverentsi muudatuste heakskiitmine“; Meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse (STCW) koodeksi jaotised A-II/1 ja A-II/3; IMO mudelkursus 7.03 Vahitüürimehe teenistuskohustused; IMO (*International Maritime Organization*) mudelkursus 3.17 Merendusala inglise keel; IMO mudelkursus 3.37 Meremeeste turvakoolitus; Vabariigi Valitsuse 20.juuni 2013 määrus nr 96 „Laevapere liikmete koolitus- ja kvalifikatsiooninõuded ning diplomeerimise kord¹“; Vabariigi Valitsuse 6.jaanuari 2011 määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“.

Õppekavade ülesehituse loogika on selline, et Vabariigi Valitsuse 20.juuni 2013 määrus nr 96 alusel on õppijal võimalik õppekava läbimise esimese etapina omandada üks kutse ja õppekava lõpuks veel teine kutse. Nii näiteks omandavad mootorlaeva vahimehaaniku erialal õppijad õppetöö esimeses etapis laeva vahimotoristi kutsetunnistuseks vajalikud

teadmised ja oskused ning sooritavad pärast praktika läbimist vahimotoristi kutseeksami. Õpingute lõpus on vahimehaaniku eksam. Sarnaselt on üles ehitatud laevajuhi eriala õppekavad – õppetöö käigus läbitakse vanemmadruse õpingud, mis annab pärast praktika läbimist võimaluse sooritada vanemmadruse kutseeksam. Selline süsteem võimaldab õpingute katkestajatel siirduda tööle merendusvaldkonda, et siis tulevikus näiteks õpingute juurde naasta.

Õppekavade õpiväljundid, õppemeetodid ja hindamiskriteeriumid tulenevad valdavalt STCW konventsiooni pädevustasemetest. Kool toob eneseanalüüsi aruandes välja, et õppekavaarendus toimub vajaduspõhiselt, lähtudes STCW konventsiooni, merenduslaste ja/või riiklike õigusaktide muudatustest, OSKA ja valdkondlikest raportitest, samuti õppijate, õpetajate ja teiste huvigruppide tagasisidest. Vestlusel juhtõpetajatega selgus, et info IMO uutest asjakohastest publikatsioonidest, sealhulgas STCW konventsiooni ja koodeksi ning IMO mudelkursuste muudatustest ei pruugi õigeaegselt koolini jõuda, sest koolil puudub otsene juurdepääs IMO digitaalsele andmebaasile [ePublications platform](#). Praegu otsivad kooli õpetajad eelpool nimetatud informatsiooni internetist ja/või küsivad seda sõpradelt/tuttavatelt/kolleegidelt, sest kõnesolev juurdepääs puudub ka Tallinna Tehnikaülikooli Eesti Mereakadeemia raamatukogul, mille teenust kool kasutab. STCW konventsioon ja koodeks ning IMO mudelkursused on erialaõpingute õppe- ja rakenduskavade koostamise aluseks.

Kooli väitel on õppekavade arendus eelmise hindamisperioodiga võrreldes süsteemsem, seda kinnitavad ka arenduskoosolekute protokollid, kus on välja toodud osalejad, käsitletavat teemat, edasised tegevused ja vastutajad. Paraku ei olnud protokollidest võimalik välja lugeda, kuhu nende tegevustega jõuti, st mis ära tehti, mis tegemata jäi ja miks. Näiteks kordub mitmes protokollis (7.11.2024, 14.11.2024, 21.11.2024) täienduskoolituste ja – kursuste ideekavandi arutelu, kuid selgust edasiste tegevuste ja tulemuste osas pole.

Praktikaettevõtetega vesteldes selgus, et õppekavaarendust puudutavat tagasisidet pole nende käest küsitud. Küll on praktikaettevõtted ise koolile sellekohaseid märguandeid saatnud, näiteks selle kohta, et astronoomia õpingute maht on tänases digitaliseerivas maailmas liiga suur.

Eneseanalüüsis toob kool esile, et õpilastel on võimalus õppekavaarendust puudutavad ettepanekud esitada rühmavanema ja/või õpilasesinduste kaudu. Õppijad ütlesid

vestlusel, et kuna koolipere ja õppegrupid on kokkuhoidvad, siis saab oma tähelepanekuid edastada õpetajatele jooksvalt. Lisaks tuleb iga mooduli läbimise järgselt anda lühike tagasiside keskkonnas TAHVEL. Vestlusest selgus siiski, et sealne tagasiside on sageli formaalne ning üles ehitatud pigem tunni läbiviimise hindamisele kui õppekava sisu ja arenduse kohta.

Kooli nõunike kogu pole õppekavarendusse jätkuvalt kaasatud, kuigi see oli eelmise hindamisperioodi üks parendusvaldkond. Kool ootab selles osas nõunike kogult esimesi samme. Nõunike kogu esindaja sõnul ootavad nad senisest aktiivsemat koolipoolset kaasamist ja initsiatiivi diskussiooniks ning koostööks. Nõunike kogu kaudu on võimalik saada koolil väärtuslikku sisendit sektori ootuste kohta, samuti strateegilist vaadet kooli arengusuundade, tegevuse, vara, eelarve, juhtimise ja põhimääruse muutmise seotud küsimustes. Kutseõppeasutuse seaduses on sätestatud, et nõunike kogu eesmärk on nõustada kooli ja kooli pidajat arengu kavandamisel ning õppekasvatustöö ja majandustegevuse korraldamisel. Muu hulgas annab nõunike kogu hinnangu praktika korraldamisele koolis ning asutustes ja ettevõtetes.

2023. aastal töötati välja uus kutsekeskhariduse õppekava „Madrus-motorist“, mis ei saanud Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt heakskiitu, kuid kool teeb jõupingutusi selles suunas, et õppekava siiski avada. Hindamisperioodi jooksul pole rohkem uusi õppekavasid välja töötatud. Hindamiskülastusel ja arenduskoosolekute protokollidest saadud info põhjal selgub, et koolil on mõtteid uute õppekavade osas, näiteks “Väiksema kui 200-se kogumahutavusega laeva kipper”, kuid paraku pole astutud selles osas otsustavaid samme. 2025/26 õppeaastal on fookus olnud kutsekeskhariduse õppekavade uuendamisel kutsehariduse reformi valguses, kus lisaks erialastele oskustele tõstetakse senisest enam esile ka üldhariduslikud teadmised ja üldoskused, et laiendada noorte valikuvõimalusi töömaailmas ja õpingute jätkamiseks. Vestlusel õppijatega selgus, et nii mõnigi neist pidas plaani õpinguid jätkata kas Tallinna Tehnikaülikool Eesti Mereakadeemias või välismaal, ja esile toodi just üldharidusainete, nt matemaatika, nõrka taset, mida reformi käigus loodavad suurendatud üldharidusainete mahuga nelja-aastased õppekavad peaksid leevendama.

Õppekavade moodulite rakenduskavad on koostatud selliselt, et õpetajale jääb piisavalt võimalusi valida õppija eripära arvestavad õppe- ja hindamismeetodid (loeng, mõttega

lugemine, dialoog/kirjalik töö, suuline vestlus, praktiline töö) ning reguleerida teemakäsitlelusteks vajaminevat aega. Moodulite rakenduskavades on maht esitatud nii Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP) kui tundides. Hindamiskülastuse vestlustel saadud info põhjal koostavad moodulite rakenduskavad juhtõpetajad. Rakenduskava muudatuste algatamise ja elluviimise kohta esitas kool eneseanalüüsis muutmisprotsessi joonise. Sellest nähtub, et muudatused jagunevad suurteks, mis puudutavad õpiväljundite ja mahu korrigeerimist, ja väikesteks, mis puudutavad metoodika ja õppematerjali osa. Mõlemal puhul on muudatuste algatajaks konkreetse mooduli õpetaja. Suuremate muudatuste puhul käivitatakse õppekava töörühm, mille töö tulemus (muudatus rakenduskavas) kinnitatakse direktori käskkirjaga. Väiksema puhul liigub sellekohane info juhtivõpetajani ja sealt omakorda edasi direktori asetäitjani õppe- ja kasvatustöö alal, kes vajalikud muudatused dokumentidesse sisse viib.

Kool toob eneseanalüüsi aruandes tugevusena välja, et neil on võimekus ja valmisolek töömaailma vajadustega arvestavate valikõpingute loomiseks, kuid esitati vaid üks konkreetne näide uue valikmooduli kohta – vilistlastelt ja õppijatelt saadud tagasiside põhjal loodi 2022. aastal moodul "Põhiteadmised ja -oskused koristamisest ning toidu valmistamisest".

Kuigi Kutseharidusstandard § 8 järgi peaks õpilasel olema õigus valida valikmooduleid kooli teistest õppekavadest või teiste õppeasutuste õppekavadest ja see võimalus on kirjeldatud kooli õppekorralduseeskirjas, siis õppijate sõnul nad seda ei teadnud ja võimalust kasutanud pole. Valikõpingute valimine käib õppijate sõnul nii, et valituks osutuvad moodulid, mida suurem osa õppijatest eelistab. Samas tõi üks õpilane välja, et tema soovis edasiõppimist silmas pidades tuge matemaatikaõpingute näol ning just valikõpingute kaudu ta selle ka sai.

Täienduskoolitusi pole hinnataval perioodil läbi viidud. Vestlusel täienduskoolituse eest vastutava töötajaga selgus, et põhiliseks probleemiks on õppevahendite puudumine. Arenduskoosolekute protokollidest ja hindamiskülastuse vestlustest tuli välja, et koolil on täienduskoolituste osas mitmeid ideid, mis erinevatel põhjustel on realiseerumata. Võimalike täienduskoolituste teemadena toodi välja näiteks väikelaevajuhi koolitus, merenduse ABC ja mere- ja rannakultuur giididele.

Tabel 3. Komisjoni hinnang kooli parendustegevuste tulemuslikkusele (õppekavad ja õppekavarendus)

Parendusvaldkond 2022. a hindamis- aruandes ja kooli rakendatud tegevus	Komisjoni hinnang rakendatud tegevusele
Nõunike kogu liikmete vähene kaasamine õppekavaarendusse. Viimane nõunike kogu koosolek toimus 2023. aasta kevadel. Kool on avaldanud valmisolekut ja soovi nõunike kogu koosolekutel osalemiseks, aga koolist mitteolenevatel põhjustel ei ole neid kokku kutsutud. Nõunike kogu nõuandva rolli puudujääki on kompenseerinud väga hea koostöö erinevate tööandjate/ praktikaettevõtetega (nt Tallink, Riigilaevastik jt), kes on andnud sisendit õppekavaarendusse.	Kooli eneseanalüüsi andmetel ja hindamiskülastusel kogutud informatsiooni kohaselt pole eelmise hindamisperioodiga võrreldes koostöö nõunike koguga paranenud. Kuna ei toimu nõunike kogu koosolekuid, pole ka süsteemset ja järjepidevat dialoogi kooli ja nõuandva organi vahel, mis mõjub pärssivalt õppetöö, sh õppekavade arendusele ja kooli strateegiliste arendustegevuse kavandamisele.
Õppekavade rakenduskavade kaasajastamist pole konkreetselt planeeritud (ajakava, tegevused, vastutajad taasesitavas vormis). Õppekavade arenduskoosolekud on planeeritud akadeemilisse kalendrisse, kus osalevad kõik töörühma liikmed ja need protokollitakse. Selline planeerimine aitab õppekavade ülevaatamist hoida regulaarselt fookuses ja tuletab meelde pideva parendamise nõuet. Rakenduskavade muudatused kantakse õppedirektori poolt registrisse.	Hindamise käigus kogutud info põhjal sai komisjon kinnitust, et õppekavade arenduskoosolekud on regulaarsed ja protokollitud. Samas eeldab pideva parendamise põhimõtte tõhus rakendamine sisulise tagasiside kogumist tööandjalt, õppijalt ja vilistlastelt, kuid esitatud materjalide, praktikaettevõtete külastuste ning õpilaste ning vilistlastega vestluste põhjal komisjon seda ei tuvastanud. Komisjon leiab, et regulaarsete arenduskoosolekute sisend peaks tulema muu hulgas ka erinevate osapoolte tagasisidest.
Õpilased ei olnud teadlikud võimalusest valida valikõpingute mooduleid. Valikainete valimise põhimõtteid tutvustatakse õpingute algul nii infotunnis kui ka õppeained "Sissejuhatus õpingutesse", kus õpilased teevad oma valiku kasutades <i>Google Forms</i> keskkonda. Kuna infot on I kursuse	Kooli eneseanalüüs ja vestlused õppijate ja vilistlastega andsid kinnituse, et valikmooduleid ja nende valimise tingimusi tutvustatakse õpingute alguses. Õppijatel on valiku tegemiseks võimalus kasutada <i>Google Forms</i>. Kooli õppekorralduseeskirjas on kirjeldatud võimalus valida valikmooduleid ka oma kooli

õpilastel palju, siis unustamise faktor on inimlik. Õpilaste teadlikkuse tõstmine õppekorralduslikes küsimustes on koolile oluline prioriteet.	erinevatelt õppekavadelt ja teistest õppeasutustest. Vestlustel osalenud õppijad ei olnud siiski sellest teadlikud. Komisjon leiab, et valikõpingute sisu, valikuprintsiipe ja valimise meetodeid on õppijatele selgitatud, kuid piisavalt ei ole kommunikeeritud võimalust valida valikõpinguid kooli teistelt õppekavadelt ja teistest õppeasutustest.
Rakenduskavades esitatud moodulite mahud on tundide lõikes ebatäpsed. Senise ümardamise asemel, on 2023. aasta sügisest kõik tunnid tunnijaotusplaanis planeeritud EKAPi täpsusega.	Moodulite rakenduskavades on mahud esitatud nii EKAPites kui tundides. Komisjon leiab, et selliselt mahu kajastamine loob selgust õppijatele ja kutseõpetajatele.
Hinnataval perioodil on õppijate arv olnud langustrendis. Toimunud on mitmed turundustegevused (erinevad meediaväljaanded, sh raadio, professionaalse reklaamfilmi valmimine, reklaamvideod AS Kihnu Veeteed laeval, üldhariduskoolide külastused). Kool tegeleb pideva turundustegevustega. 2024. aastal alustas õppetööd erakordselt palju kutsekeskhariduse õppekaval õpilasi (ligikaudu tavapärase 35 asemel 50).	Kooli eneseanalüüsis esitatud ja portaalist Haridussilm.ee leitavate andemete põhjal saab komisjon kinnitada, et kooli poolt kasutusele võetud meetmed ja tehtud tegevused on täitnud oma eesmärgi – sisseastujate arv on kasvutrendis (tabel 2). Samas on langustrendis töökohapõhises õppes õppijate arv.

Komisjoni hinnang parendusvaldkondade võrreldes 2022. aasta hindamisotsusega (hindamisvaldkond õppekavad ja õppekavaarendus):

Komisjoni hinnangul on kool rakendanud mitmeid asjakohaseid ja sisulisi tegevusi 2022. aasta hindamisaruandes tuvastatud parendusvaldkondade lahendamiseks. Mitmes valdkonnas on toimunud selgeid edusamme, kuid mitmed arenguvajadused püsivad, mistõttu ei saa hindamisotsuses toodud parendusvaldkondi tervikuna lugeda täielikult lahendatuks.

Järeldused

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Komisjoni hinnangul ei ole senine kooli ja nõunike kogu koostöö olnud piisav ega vasta kutseõppeasutuse nõunike kogu moodustamise ja tegutsemise korrale (<https://www.riigiteataja.ee/akt/117122013014>). Komisjon soovib koolil võtta initsiatiiv koostöö parendamiseks. Koostöös kooli pidajaga tuleks üle vaadata nõunike kogu koosseis ja leppida kokku edasised tegevused ja vastutajad.
- Valdkonna ekspertide ning praktikute kaasamine õppekavarendusse ja kooli strateegiliste otsuste kujundamisse on olnud vähene ja seisneb peamiselt tegevmeremeeste kaasamises õppetöö läbiviimisel. Komisjon soovib õppekavaarenduse kvaliteeti silmas pidades välja töötada valdkonna ekspertide kaasamise protsess, mis aitaks järjepidevalt saada valdkonna ekspertidelt sisendit õppekavaarendusse ja kooli strateegilistesse otsustesse.
- Komisjoni hinnangul puudub koolil läbipaistev ja süsteemne õppekavarendust toetava tagasiside kogumine erinevatelt osapooltelt. Komisjon rõhutab, et õppekavaarendust silmas pidades on oluline tagasiside tulemuste analüüsimine, parenduste kavandamine, elluviimine ja tulemuste kommunikeerimine. Komisjon soovib koolil välja töötada osapooli vastama innustavad küsitlusvormid ja –viisid, et kindlustada kõrge vastamismäär ja õppekavaarendust toetavad vastused, mis talletatakse analüüsimiseks ja edasisteks tegevusteks. Tagasiside kokkuvõtted ja nendest lähtuvad õppekavarendused tuleks teha vastajatele ja teistele huvilistele kättesaadavaks.
- Töökohapõhises õppes õppijate arv on olnud väike, 2024/2025 õppeaastal ei avatud selles õppevormis õppegrupe. Komisjoni hinnangul on töökohapõhine õpe oluline osa merendusalasest kutseharidusest, aidates siduda teooria praktilise tööeluga ning tagada kooli pakutava hariduse vastavus tööturu vajadustele. Komisjon soovib sihtida teavituskampaaniaid nii tulevaste õppijate kui nende tööandjate suunal, kes võiksid pakkuda töökohapõhistele õppijatele praktikakohti. Korraldada võiks sihtrühmapõhiseid infotunde, ettevõttekülastusi ning kohtumiste ja kogemuste vahetamise lühivorme (nt e-õhtud, kogemuslood, videod). Samuti soovib komisjon koolil tutvustada ja julgustada töökohapõhise õppe vormi kasutamise võimalust nende õppijate seas, kellel võib pärast madruse- või motoristitunnistuse omandamist ja esmast praktikakogemust merel kaduda motivatsioon õpinguid jätkata.
- Õppekava arenduskoosolekute arutelud küll dokumenteeritakse, kuid kavandatud tegevustel puuduvad tähtajad ja vastutajad, mis loob olukorra, kus sama teema

fikseeritakse järgnevatel koosolekutel, kuid lahenduste ja konkreetsete sammudeni ei jõutagi. Komisjon soovib protokollis fikseerida kavandatud tegevuste ajakava, tähtajad ja vastutajad, et oleks võimalik jälgida ja vajadusel korrigeerida eesmärkide poole liikumist. Antud tegevus aitab kaasa kooli strateegilise eesmärgi – õppeprotsess ja arendustegevused on tõhusalt ja tulemuslikult korraldatud – saavutamisele.

Arenguvõimalused

- Õppijate sõnul saavad nad valikmooduleid valida kooli poolt ette antud valikust, kasutades selleks *Google Forms*i. Teadmise sellest, et valida on võimalik ka oma kooli erinevatelt õppekavadelt ja teistest õppeasutustest, puudus. See võimalus on küll kirjeldatud kooli õppekorralduseeskirjas, kuid pole piisavalt kommunikeeritud. Piiratud teadlikkus vähendab õppijate võimalusi teha isiklike arengueesmärke toetavaid valikuid. Komisjon soovib valikmoodulite, sh teiste koolide poolt pakutavate, tutvustamiseks kasutada õppijakeskseid infokanaleid.
- Vestlusel juhtõpetajaga selgus, et koolil puudub otsene juurdepääs IMO (*International Maritime Organization*) digitaalsele andmebaasile *ePublications*, mis sisaldab ajakohastatud STCW konventsiooni ja koodeksit ning merenduse mudelkursuste dokumente. Kuna STCW konventsioon ja IMO mudelkursused on aluseks merenduse erialaainete sisule ja vastavusele rahvusvahelistele standarditele, on vajalik, et koolil oleks vahetu, ametlik ja pidev juurdepääs neile dokumentidele. Komisjon soovib hankida *ePublications* platvormi ametlik litsents kas iseseisvalt, koostöös Tallinna Tehnikaülikooli Eesti Mereakadeemia või teiste merenduskoolidega.
- Kooli eneseanalüüsi aruande ja hindamiskülastusel kogutud info põhjal ei ole kool hindamisperioodi jooksul täienduskoolitusi korraldanud. Komisjon julgustab kooli täienduskoolitusi läbi viima, sest need võimaldaksid tutvustada merendusala haridust ja pakkuda mikrokraade või õpiampse erinevas vanuses sihtrühmale.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1.õppijate erialavalik on toetatud;

2.õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;

3.õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;

4.õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktikal lähtub õpiväljunditest;

5.õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Analüüs

Eesti Merekool tutvustab oma erialasid läbi erinevate tegevuste, nii näiteks tehakse külastusi põhikoolidesse – 2023. aastal käidi Hiiumaal, 2024. aastal Ida-Virumaal ja 2025. aastal on planeeritud Lõuna-Eesti koolide külastus. Üks vestlusel osalenud õppija oligi just läbi sellise külaskäigu saanud innustust Merekooli õppima asuda. Lisaks külastavad õppijad ja vilistlased oma endiseid põhikoole, et tutvustada õppimisvõimalusi Merekoolis. Õppijate sõnul teevad nad seda hea meelega. Kool korraldab avatud uste päevi neile, kes on juba merendusalse hariduse omandamise peale mõelnud, kuid soovivad õpikeskkonnaga tutvust teha ja lõpliku valiku tegemiseks julgust ja selgust saada. Laevajuhtimise õppeliini juhtivõpetaja viib läbi merenavigatsiooni töötube põhikooli õpilastele koostöös Tallinna Tehnikaülikooli, täpsemalt Mektoryga, mis laiendab noorte silmaringi tulevaste õpivalikute osas.

Kooli vastuvõtuprotsessi lahutamatuks osaks on vestlused, mille käigus selgitatakse välja õppijate motivatsioon ja õppima asumine motiivid. Üsna sageli on merendusvaldkonna valiku taga perekondlik seos. Seda tõid esile ka vestlusel osalenud õppijad, kellest mitmel on vanemad või sugulased merendusega seotud. Kuna õppima astujate arv ei ületa kooli võimekust, siis tegelikkuses ei sõltu vestlusest midagi – kõik soovijad võetakse vastu. Kooli eneseanalüüsi aruandes mainitakse, et katkestamise peamine põhjus on merepraktika mittesooritamise ja perekondlikud põhjused, kuid hindamiskülastuse vestlusel komisjon sellele kinnitust ei saanud. Lisaks juhuslikule erialavalikule on üks väljalangemise põhjusteks madruse või motoristi praktika järgselt laevas tööle jäämine, sest õpingute

jätkamine ei ole enam prioriteet ja süsteemi paindumatus ei võimalda päevases õppes osaleda.

Koolil on küll renoveeritud ja õppimist toetava sisustusega klassiruumid ning õpetajatele loodud rahuldavad töötingimused, kuid ruumipuudus on endiselt suureks probleemiks. Nii Tallinna kui Tartu õppehoonetes puuduvad õppijatele vajalikud puhke- ja õpitingimused ning hooned ei vasta mitmeski osas tänapäevastele õppevajadustele. Eesti Merekooli praegune ruumiline olukord ei vasta kehtestatud ruumiprogrammile, mistõttu ei ole võimalik oluliselt suurendada ka õppijate arvu statsionaarses koolipõhises õppes. Rahulolematust seoses ruumipuudusega on väljendanud nii õppijad, vilistlased kui ka kooli töötajad. Vestlustest kooli juhtkonnaga selgus, et koolipidajat on küll probleemist teavitatud, kuid alternatiivseid võimalusi otsitud ja välja pakutud ei ole.

Klassiruumid on varustatud kaasaegse esitlustehnikaga, st nutitahvlitega, mille kõiki võimalusi juhtõpetaja sõnul õpetajad siiski ei kasuta. Õppevahendite hulka kuuluvad ka vähesed simulatsioonivahendid. Klassides olevate laudade mõõtmed on sobilikud praktilisteks töödeks merekaartidega. Ruumipuuduse ja õppevahendite puuduse leevendamiseks viiakse õppetööd läbi ka koostööpartnerite juures. Näiteks kasutatakse õppekava "750kW ja suurema peamasinat eefektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" õppetöö läbiviimisel Eesti Mereakadeemia mehaanikamajas asuvat hästivarustatud õpperuumi ning riigihanke korras ostetakse sisse ohutuselast ja täiendusõppekoolitust nii Tallinna Tehnikaülikooli Eesti Mereakadeemialt kui Reval Merekoollilt. Õpilastega vestlustest selgus, et nad on õppetöö korraldusega rahul – tunnid on huvitavad, palju on praktilisi töid. Alates 2023. aastast kogub kool õpilaste mooduli läbimise järgset tagasisidet Tahvlis, see on anonüümne ja võimaldab õpetajatel teha oma töös kohandusi, näiteks uuritakse iga mooduli lõpus seda, kas õpetaja tutvustas õppeaine eesmäärke ja õpiväljundeid, kas õpetaja õpetas mooduli teemasid arusaadavalt ja kas moodul oli õppija jaoks loogilise ülesehitusega. Lisaks saavad õppijad märku anda, kui neid õppetöös midagi häirib. Kooli eneseanalüüsi aruandes esitatud andmete põhjal on õppijate rahulolu aastaga veidi langenud, paraku on vastajate määr madal (tabel 4) ja formaalne. Seda kinnitasid ka hindamisvestlustel osalejad koolis.

Tabel 4. Õpilaste mooduli läbimise järgne tagasiside (allikas: kooli eneseanalüüsi aruanne)

Aasta	Keskmine hinne	Vastajate arv
2024	3,95	62

2023	4,32	43
------	------	----

Kooli kasutuses on õppekaater, mida kasutatakse 1. ja 2. kursuse vahitüürimehe õppekava õpilaste erialaõpingute läbiviimiseks. Väljasõitudel õppekaatriga harjutatakse selle juhtimist vastavalt eesti ja inglise keeles antavatele roolikäsklustele, kursi hoidmist, meremärkide äratundmist, peilingute võtmist erinevatele objektidele ja navigatsioonimärkidele õppekaatri asukoha määramiseks ning kaarditöö tegemiseks. Lisaks korraldatakse õppekaatriga 1. kursuse vahimehaanikute õppekava õpilastele paaritunniseid väljasõite meresõidukogemuse saamiseks. Õppekaater on kasutusel reeglina kevad- ja sügisperioodil, muul ajal seisab tegevuseta.

Eesti Merekooli õppetegevus toimub akadeemilise kalendri alusel kursusesüsteemis, sisaldades õppetöö tsükleid, praktikaid, eksameid ja vaheaegu. Eneseanalüüsis viidatakse õppeinfosüsteemile TAHVEL kui kesksele ja operatiivsele töövahendile. Hindamiskülastusel saime kinnitust, et nii õppijad kui õpetajad saavad kogu vajaliku info sealt kätte. Kooli eneseanalüüsis tuuakse välja, et enamik tunde toimub klassiruumis, kuid korraldatakse ka õppekäike ja viiakse läbi veebitunde. Õppijate sõnul on käidud õppekäikudel Meremuuseumisse ja Lennusadamasse, veebitunde tehakse pigem harva.

Eesti Merekooli praktikaid reguleerivad rahvusvahelised koodeksid, määrus „Laevapere liikmete koolitus- ja kvalifikatsiooninõuded ning diplomeerimise kord“, õppekorralduseeskiri ja praktikakorralduseeskiri. Praktika toimub Lennusadama muuseumilaevadel ja meresõidupraktikana erinevates laevades. Pikaajased kooli koostööpartnerid praktika võimaldamisel on Tallink, TS Laevad, AMISCO ja Reyktal. Õppijatel on võimalus leida praktika eesmärgist ja individuaalsest praktikajuhendist tulenevalt sobiv praktikakoht, läbida kandideerimisprotsess ja demonstreerida ettevõtlikkust.

Praktikakorralduse eest vastutavad juhtivõpetajad ja käesolevast õppeaastast ametisse asunud merepraktikainstruktor. Praktikainstruktor tegeleb peamiselt praktikaga seotud juhiste, lepingute jms koostamise ja edastamisega.

Õppijate sõnul on nad praktikale minekuks hästi ettevalmistatud. Seda toetavad erinevad juhendid, näiteks kooli kodulehel on memo, kust leiab praktikale minekus vajalike dokumentide loetelu, millistel tingimustel ja kust neid dokumente saab, kui suur on praktika

maht, mis tuleb praktikale minnes laeva kaasa võtta, kuidas toimida praktikal olles ja praktikalt lahkudes. Kooli kodulehelt leiab ka meresõidupraktikale minevate õppurite tarbeks koostatud järgmised juhendid: „Töötervishoiu ja tööohutusalaane juhend“ ja „Tuleohutusjuhend“, lisaks veel üksikasjalikud praktikaaruande koostamise juhendid. Õppijate hinnangul on nad praktika edukaks sooritamiseks erialase ettevalmistuse poolest piisavalt valmis. Siiski tõid nad ühe ettepanekuna välja, et näiteks enne tüürimehepraktikale minekut võiksid nad läbida ECDIS (*Electronic Chart Display and Information Systems*) ja ARPA (*Automatic Radar Plotting Aids*) kursused, mis võimaldaks neil laevas tulemuslikumalt tegutseda.

Kooli sõnul on nad töökohapoolse praktikajuhendaja toetamiseks koostanud juhendi, mis on praktikapäeviku lisa. Praktikakohtade esindajate vestlusel see väide kinnitust ei leidnud – nendeni see juhend polnud jõudnud. Hindamiskomisjoni soovitusel võiks selle juhendi kooli kodulehele lisada ning praktikajuhendajatele koos allkirjastamisele mineva praktikalepinguga edastada. Juhendamisalast tuge koolituse näol pole kool endiselt pakkunud. Seda kinnitasid ka praktikaettevõtete esindajad. Samas tõid ettevõtete esindajad välja, et just uute praktikajuhendajate puhul oleks koolitus hädavajalik. Praktikajuhendajatega pole nende sõnul praktikaperioodil kooli poolt ühendust võetud ja praktikantide käekäigu vastu huvi tuntud, samuti pole neid juhendamisalaste pädevuste osas koolitatud ega tehtud töö eest tunnustatud. Kaks olulisimat puudust, mis vestlustest ettevõtete esindajate ja praktikajuhendajatega selgusid, olidki toimiva praktikaseire ning praktikajuhendajate tunnustamise puudumine.

Praktika õpiväljundite omandamist kajastatakse paberkandjal praktikapäevikus. Kooli arengukavas on ühe hindamiskriteeriumina välja toodud praktikapäeviku digitaliseerimine, mis on tänaseni realiseerimata. Õppijate ja vilistlaste sõnul on paberkandjal praktikapäevik igati asjakohane, sest sellega on mugav laevas, kus internetiühendus võib olla ebastabiilne, toimetada. Praktika hindamine toimub praktikaaruande ja täidetud praktikapäeviku alusel. Ettevõttepoolseid praktikajuhendajaid kutsutakse kooli sõnul praktikaaruannete kaitsmisele, kuid alati ei jõua see info tegeliku juhendajani. Ettevõtete personalitöötajad, kes on üldjuhul kontaktisikuks kooli ja ettevõtte vahel, ei pruugi erialaspetsiifilistest teemadest aru saada, mis ei motiveeri neid ka nende endi sõnul kaitsmistel osalema. Vestlused praktikajuhendajatega ei kinnita selliste kutsete nendeni jõudmist. Õppija meresõidupraktika kohta annavad praktikajuhendajad hinnangu täites küsimustiku, milles küsitakse muu hulgas hinnangut praktikaülesannete mahu, praktikandi erialaste teadmiste ja praktikandi

sobivuse kohta tööks merel. Kooli eneseanalüüsi aruandes toodud info põhjal saab väita, et praktikajuhendajad on aastate lõikes olnud praktikantidega rahul (tabel 5). Kõrgeim hinne (4,8) on antud praktikandi suhtumisele teistesse laevapereliikmetesse, madalaim (4,1) aga praktikandi erialaste teadmiste taseme kohta. Antud küsimustiku puhul on tegu hinnangu andmisega 5-palli süsteemis.

Tabel 5. Praktikajuhendajate tagasiside praktikale ja praktikandile (allikas: kooli enesehindamise aruanne)

Aasta	2022	2023	2024	2025
Praktikaülesannete maht	4,3	4,1	4,6	4,6
Praktikandi praktikapäeviku ülesehitus ja sisu	4,4	4,1	4,6	4,2
Praktikandi erialaste teadmiste tase	4,0	4,2	4,3	4,1
Praktikandi valmisolek tööks laevadel	4,3	4,5	4,7	4,4
Praktikandi suhtumine töösse	4,6	4,6	4,6	4,6
Praktikandi suhtumine teistesse laevapereliikmetesse	4,9	4,9	4,9	4,8
Praktikandi käitumine laeval/sadamas	4,8	4,7	4,8	4,7
Praktikandi sobivus tööks merel	4,7	4,6	4,8	4,6

Eesti Merekooli õpilased sooritavad õpingute jooksul ühe kutseeksami (tabel 6), näiteks vahimehaanikutel on vahimotoristi eksam, kuhu lubatakse pärast meresõidupraktika läbimist, aruande koostamist ja kaitsmist. Õpingute lõpus toimub kooli lõpueksam (tabelid 7, 8 ja 9). Eksamikomisjonid on kooskõlastatud Transpordiametiga. Kutseeksami edukalt sooritajate protsent osalejatest on kõrge – kõikide erialade keskmine jääb aastatel 2022 – 2024 vahemikku 91,8 – 94,4. Näiteks laevaelektriku eriala eksami sooritasid kõik eksamil osalenud edukalt nii 2022. kui ka 2024. aastal. Kooli lõpueksami sooritavad osalejad valdavalt sajaprotsendiliselt, vaid vanemmadruse eksam jäi viiel õppijal sooritamata. Vestlusel tööandjatega toodi välja, et Eesti Merekooli lõpetajad on tööturul oodatud ja seda väidet kinnitasid ka vilistlased.

Tabel 6. Ülevaade vanemmadruse, vahimotoristi ja laevaelektriku eksamitest (allikas: lisamaterjal koolist)

	2022			2023			2024		
	Õpilaste arv	Sooritanud	%	Õpilaste arv	Sooritanud	%	Õpilaste arv	Sooritanud	%
Vanemmadrus	23	22	95,6	43	39	90,6	44	39	88,6
Vahimotorist	8	7	87,5	18	17	94,4	20	20	100
Laevaelektrik	5	5	100	0	0	0	14	14	100

Tabel 7. Lõpueksamite ülevaade erialal **500se ja suurema kogumahutavusega laeva vahitüürimees** (allikas: lisamaterjal koolist)

	2022			2023			2024		
	Õpilaste arv	Sooritanud	%	Õpilaste arv	Sooritanud	%	Õpilaste arv	Sooritanud	%
500se ja suurema kogumahutavusega laeva vahitüürimees									
Erialane inglise keel	15	15	100	13	13	100	10	10	100
Navigatsioon, suuline	14	14	100	14	12	85,7	10	10	100
Navigatsioon, kirjalik	15	14	93,3	14	12	85,7	10	9	90

Tabel 8. Lõpueksamite ülevaade erialal **750kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik** (allikas: lisamaterjal koolist)

	2022			2023			2024		
	Õpilaste arv	Sooritanud	%	Õpilaste arv	Sooritanud	%	Õpilaste arv	Sooritanud	%
750kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik									
Erialane inglise keel	7	7	100	10	10	100	1	1	100
Laeva abimehhanismid	7	7	100	10	10	100	0	0	0
Laeva jõuseadmed	7	7	100	9	9	100	0	0	0
Laeva elektri-, elektroonika- ja automaatjuhtimisseadmed	7	7	100	10	9	90	0	0	0

Tabel 9. Lõpueksamite ülevaade erialal **siseveelaeva laevajuht** (allikas: lisamaterjal koolist)

Siseveelaeva laevajuht	Õpilaste arv	Sooritanud		Õpilaste arv	Sooritanud		Õpilaste arv	Sooritanud	
SVL navigatsioon, kirjalik	4	4	100	4	4	100	8	8	100
SVL navigatsioon, suuline	4	4	100	4	4	100	8	8	100
SVL masinavärk	4	4	100	4	4	100	6	6	100
SVL sõiduteooria komplekseksam	4	4	100	4	4	100	6	6	100

Kooli eneseanalüüsi aruandes tuuakse välja erinevad tugimeetmed, nagu näiteks rühmajuhendaja ja infotehnoloogiline tugi, eripedagoogiline nõustamine ja konsultatsioonid. Õppijad ja vilistlased kinnitasid, et on/olid oma õpingute ajal toetatud. Nad teadsid, kellelt abi küsida ja et ka kursusekaaslaste peale saab loota.

Õpiraskuste ja kooliskäimisega seotud probleemide korral kutsutakse kokku õpilasabi ümarlaud, kus nõustatakse, juhendatakse ja pakutakse tugimeetmeid. Vestlusel õppijatega tuli välja, et sellised ümarlauad võiks toimuda ka edukate õppijatega vestlemiseks, et toetada ja motiveerida neid näiteks riigieksamiteks valmistumisel või haridustee jätkamisel. Silmapaistvate õppijate tunnustamiseks toimub kooli väitel alates 2023. aastast aasta õpilase valimine.

Õppetöös kasutatakse mitmeid erinevaid digikeskkondi, kuid puudub selge ülevaade nende otstarbest ja sobivusest, mistõttu ei pruugi need toetada õppetööd piisavalt tõhusalt ega ühtselt; nende rohkus tekitab segadust nii õpetajates kui ka õppijates ning võib ületada kasutajate digipädevuse piire.

Tabel 10. Komisjoni hinnang kooli parendustegevuste tulemuslikkusele (õppimine ja õpetamine):

Parendusvaldkond 2022. a hindamis-aruandes ja kooli rakendatud tegevus	Komisjoni hinnang rakendatud tegevusele
Tallinna ja Tartu õppekeskused tagavad õppetöö läbiviimiseks minimaalsed	Eneseanalüüsi aruandes viitab kool regulaarsele suhtlusele HTMi ja EKEÜga, kuid senine tegevus ei ole taganud õppekeskustes vajalikke tingimusi

Kutseõppe õppekavarühmade kvaliteedihindamise aruanne

tingimused. Vajalik on senisest jõulisema signaali andmine kooli pidajale. Toimunud on regulaarsed koostöökohtumised (HTM, Eesti Kutseõppe Edendamise Ühingu (EKEÜ). Hetkel on kooli tulevik lahtine seoses kutseharidusreformiga.	kvaliteetseks õppetööks. Viitamine kutseharidusreformile ja sellest tulenevale määramatusele ei aita kaasa olukorra lahendamisele. Vajalik on anda kooli pidajale senisest selgem ja jõulisem signaal, et Tallinna ja Tartu õppekeskuste ruumilised ja tehnilised puudujäägid seavad ohtu õppe kvaliteedi ning kooli maine.
Kool ei paku praktikakohtadele piisavat tuge, koolipoolne suhtlus passiivne, pole olnud praktikakohtadele suunatud koolitusi alates 2014. aastast. Suhtlus praktikakohtadega on läinud aktiivsemaks, aga ei ole toimunud koolipoolseid koolitusi. Alates käesolevast aastast on koolis uus merepraktika-instruktor.	Kooli eneseanalüüsi aruande ja hindamiskülastusel kogutud info põhjal on kooli tegevus praktikakohtade toetamisel olnud jätkuvalt passiivne. Vestlustest praktikakohade esindajatega selgus, et suhtlus on mõnevõrra paranenud seoses uue praktikainstruktori ametisse asumisega. Komisjoni hinnangul on vajalik süsteemne ja järjepidev koostöö arendamine praktikakohtadega, sh juhendajate koolitamine, infomaterjalide pakkumine ning partnerite ootuste ja vajaduste kaardistamine. Samuti puudub järjepidev selgelt reguleeritud ning realselt toimiv praktika seire.
Õppijatel puudub võimalus anda kirjalikku ja anonüümset tagasisidet moodulitele. 2023. aastast on õpilastele võimaldatud Tahvlis anonüümse tagasiside andmist õpetajale pärast mooduli läbimist.	Kooli eneseanalüüsi aruande ja hindamiskülastusel kogutud andmete põhjal on õppijatel võimalus Tahvli keskkonnas anda mooduli läbimise järgselt õpetajale anonüümset tagasisidet, mis aitab kaasa õppekvaliteedi tõusule. Komisjon leiab õpetajate ja õppijatega vestlemise järgselt, et usaldus selle süsteemi toimimise ja konfidentsiaalsuse suhtes ei ole veel välja kujunenud.
Puuduvad konkreetsed parendustegevused lõpetajate madala tagasiside põhjuste likvideerimiseks. Parendustegevused on rakendatud, lõpetajate tagasiside on fookuses ja mitte ainult õpingute viimasel perioodil. Lõpetajate tagasiside on paranenud.	Kooli eneseanalüüsis rõhutab kool, et lõpetajate tagasiside on olnud fookuses ning vastavad parendustegevused on rakendatud – tõstmata esile konkreetseid näiteid ja andmeid. Samuti ei leidnud need väited koolikülastuse käigus kinnitust – ei õpetajate ega õppijatega vestlustes. Komisjon leiab, et tagasiside kogumine ja selle kasutamine arendustegevusteks on endiselt parendusvaldkond.

Kooli näitajad katkestamise, väljalangemise ja nominaalajaga lõpetamise osas on Eesti keskmisest madalamad. Soovitus sügavamaks analüüsiks. Kool on analüüsinud olukorda kooli nõukogudes ja õpilasabi ümarlaudade järgselt ka väiksemates meeskondades. Merendus on väga spetsiifiline valdkond, mille eripära mõistab õpilane alles õpingute käigus ja eriti esimesel meresõidupraktikal. Planeeritud on jätkuvalt tegevusi, mis vähendaks väljalangevuse riske (rühmajuhataja tugi, konsultatsioonid, ühismatkad, õppetöö rikastamine õppekäikudega jne). Õppekava lõpetamise tingimuste lävend on kõrge ja seda muuta ega mööndusi teha ei saa. Vastu saab tulla vaid õppekava läbimise ajalises mahus	Eneseanalüüsi ja Haridussilm.ee andmetele tuginedes saab komisjon väita, et nominaalajaga lõpetajate osakaal pole eelmise hindamisperioodiga võrreldes muutunud (Graafik 2). Samas on kool teinud selle nimel pingutusi, näiteks korraldab koolist väljalangemise ennetusmeetmena õpilasabi ümarlaudu. Komisjoni hinnangul jääb vajaka süsteemsest andmete kogumisest ja analüüsist, mis aitaks kaardistada väljalangemise põhjuseid, kriitilisi õppeetappe ja riskigruppe. Kool ei ole järginud 2022 a hindamiskoostöö otsuse p 9.4 soovitusi sügavamalt analüüsida väljalangevuse ja katkestamise põhjuseid ja kavandada analüüsi tulemustest johtuvaid parandustegevusi õppetöö kvaliteedi järjepidevaks tagamiseks.
--	--

Komisjoni hinnang parandusvaldkondade tervikuna võrreldes 2022. aasta hindamisotsusega (hindamisvaldkond õppimine ja õpetamine):

Kool on astunud sisulisi samme parandusvaldkondade suunas, kuid mittevastavused ei ole veel täielikult lahendatud. Püsivad kitsaskohad viitavad vajadusele jätkata süsteemsete arendustegevustega ning kaasata vajadusel ka kooli pidaja lahenduste leidmisesse.

Järeldused

Tugevused

- Eesti Merekooll valmistab ette kõrgetasemelisi ja tööandjate vajadustele vastavaid merenduseksperthe, kes on tööturul väga hinnatud ning toetavad valdkonna arengut ja rahvusvahelist konkurentsivõimet.

Parandusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Ettevõttepoolsed praktikajuhendajad ei saa kooli poolt piisavalt tuge ja tunnustust. Hindamiskomisjon soovib kooli praktikakorraldajal külastada regulaarselt praktikakohti, mis tagaks otsekontakti praktikajuhendajatega, et kaardistada kitsaskohti, ennetamaks võimalike probleemide ja arusaamatuste tekkimist, selgitada välja juhendajate koolitusvajadus ja sobiv õppevorm. Kool võiks senisest enam märgata ja tunnustada praktikajuhendajate tööd. Hästi läbi mõeldud tunnustusprotsess oleks siinkohal suureks abiks. Komisjoni hinnangul ei ole 2022. a läbiviidud hindamisaruandes otsuses p 9.3 toodud mittevastavused praktika korralduse kohta endiselt täidetud.
- Koolist väljalangemise põhjuste analüüs ja ennetusmeetmete rakendamine pole piisav. Komisjoni hinnangul aitaks regulaarne ja põhjalik tagasiside kogumine vilistlastelt, katkestanutelt ning praktikakohtadelt mõista valupunkte ja korrigeerida õppeprotsessi ja tugimeetmeid varajases faasis. Komisjon soovib toetada õppijaid esimese õppeaasta jooksul nt läbi mentorprogrammi. Kool ei ole järginud 2022. a hindamisnõukogu otsuse p 9.4 soovitusi.
- Kooli õpikeskkondade parendamise nii Tallinnas kui Tartus peab kool seadma üheks oma strateegiliseks eesmärgiks. Tugevdada tuleb avalikkuse ja koostööpartnerite teavitamist probleemi ulatusest ja mõjust õppe kvaliteedile, kasutades näiteks visuaalseid ülevaateid ja õppijate tagasisidet. Lisaks tuleb kaaluda olukorra leevendamiseks ka nn ajutisi lahendusi, nagu näiteks moodulehitised või rendipinnad. Komisjon leiab, et 2022 a. hindamisotsuse p 9.1 toodud mittevastavus on jäänud piisava tähelepanuta ning Eesti Merekooli õpikeskkond ei toeta endiselt piisaval määral õppijaid õpiväljundite saavutamisel ega taga õppijate koolis viibimise ajal nende vaimset ja füüsilist turvalisust ning tervise kaitset.
- Õpetajate töö analüüsiks ja õppetöö kvaliteedi tõstmiseks on vaja erinevatelt osapoolte sisendit, sh õppijatelt kogutut. Tagasiside õppijailt on üks olulisemaid tööriistu õpetamise kvaliteedi hindamisel ja arendamisel. Samas on õppijate tagasiside osalusmäär madal ja sisend analüüsiks ja õpetamise protsessi parendamiseks kasin. Komisjon peab vajalikuks kaasata õppijad tagasisideküsitluste sisu ja vormi analüüsimisse, selgitada, miks küsimustikud on olulised, mis saab vastusest ja millal, kuidas ning kellele tulemusi esitletakse.

- Vestlusel õppijatega selgus, et tublimaid õppijaid ei tunnustata piisavalt. Lisaks üle aasta toimuvale aasta õppija valimisele tuleks leida täiendust, et tunnustamine muutuks meeldivaks traditsiooniks. Miks mitte korraldada igal aastal pidulik tunnustusüritus koos meediakajastusega. Kooli võiks esitada oma õppija Eesti Töoandjate Keskliidu poolt korraldatavale konkursile “Parim praktika”, kus on kutseõppurite tunnustamiseks eraldi kategooria.
- Komisjon soovib kaardistada õppetöös kasutatavad digikeskkonnad. Selleks tuleks läbi viia koolisisene küsitlus, et saada selgust hetkel kasutusel olevatest digikeskkondadest ja nende kasutusotstarbest, seejärel analüüsida, kas nad kõik on asjakohased. Edasi määrata digikeskkonnad vastavalt nende sobivusele õppekavade, sihtrühma taseme ja tehniliste võimalustega. Vajadusel korraldada sihtrühmale koolitus, et digikeskkondade võimalusi efektiivselt kasutama õppida.

3.3 Õpetajad

Hindamiskriteeriumid

1. õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
- 2.õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavade, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

Eesti Merekooli pedagoogilisesse personali kuulub kooli eneseanalüüsi aruande põhjal 51 õpetajat, kellest 38 töötab Tallinnas ja 13 Tartus. Kutseõpetajate keskmine vanus 2024. aasta seisuga on 57 aastat. Valdavalt töötatakse osalise koormusega, näiteks Tartus on vaid 2 ja Tallinnas 18 täiskohaga töötajat. Kutseõpetajate merendusala hariduse andmise staaž on pikk – kõikidest õpetajatest enam kui pool on koolis õpetanud üle 7 aasta, iga neljas üle 10 aasta, tegevmeremehi on kutseõpetajate seas 12, nende kaasamine kutseõpetajatena aitab ühendada teooria vahetu tööpraktikaga. Vilistlasedki on pärast kooli lõpetamist ja tööle siirdumist leidnud aega ja tahtmist järelkasvu koolitamisest ja praktikakohtade pakkumisest panustada. Koolis valitseb kolleegide vahel hooliv ja sõbralik õhkkond, mis soosib konstruktiivset koostööd, seda koges komisjon hindamiskülastusel nii Tallinna kui Tartu õppekohtades.

Täiskohaga töötajate vähesus paneb õppetöö korraldamise pingele alla, sest tunniplaan tuleb ühitada osalise ajaga töötavate kutseõpetajate igapäevatöö graafikutega.

Juhtõpetajate sõnul on keeruline ühist aega leida õppekavarandust puudutavate küsimuste arutamiseks ja moodulite rakenduskavade parendusse panustamiseks. Osalise tööajaga kutseõpetajate suure osakaalu on tinginud asjaolu, et täiskohaga kutseõpetaja töötasu ei ole konkurentsivõimeline merendusvaldkonnas pakutavaga. Õpetajatel, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, puudub motivatsioon see omandada.

Kooli eneseanalüüsi aruandes tuuakse välja, et kõik kooli kutseõpetajad vastavad STCW konventsiooni nõuetele. Vestlusest laevajuhtide juhtivõpetajaga selgus, et nii see siiski pole. STCW konventsiooni viimane täiemahuline läbivaatus toimus 2010. aastal ja selle tulemusena viidi sisse palju olulisi muudatusi, näiteks Manila muudatused. Kutseõpetajate kohta, kes omandasid merehariduse enne 2010. aastat või ei ole läbinud täiendusõppekursust "STCW konventsiooni 2010 (Manila) muudatused ja täiendused", ei saa väita, et nad vastaksid STCW konventsiooni nõuetele.

Kooli arengukava 2022 – 2025 tegevusaruandes on indikaatorina välja toodud õpetajate täienduskoolituse maht ühe õpetaja kohta aastas, milleks on 40 akadeemilist tundi. Kooli poolt esitatud 2023. aastast alustatud koolitusplaani analüüsides selgub, et peamiselt on käidud HTMi, EKEÜ, Kutsekoja, Harno jt poolt korraldatud tasuta seminaridel.

Kutseõpetajatele suunatud koolitusi on vähemuses ning jääb selgusetuks kutseõpetajate erialastel täienduskoolitustel osalemise määr. Kooli eneseanalüüsi põhjal selgub õpetajate täienduskoolitusvajadus arenguvestluse tulemusena. Kutseõpetajatega vestlusest selgus, et neil on jooksvaltki võimalik oma koolitusel osalemise soovist teada anda. Kool korraldab ka kogu kooliperet hõlmavaid tellimuskoolitusi, näiteks enne kooliaasta algust toimus koolitus „Stressijuhtimine ja vaimne tervis“. Kõik kutseõpetajad ja eksamikomisjonide töös osalevad õpetajad läbivad Tallinna Tehnikaülikooli mereakadeemias „Lektorite ja eksaminaatorite“ täienduskoolituse. Õpetajatel on võimalus koolisisest üksteiselt õppida. Nii näiteks on juba viis aastat kord nädalas toimunud õpetajate õpiring, mis soodustab õpetajate omavahelist koostööd. Õpetajatel on õpiringi raames võimalik jagada oma õpikogemusi ja saada uusi teadmisi, genereerida ideid näiteks uute õppemeetodite osas, külastada kolleegide tunde ja saada oma tundidele vahetut tagasisidet. Kooli eneseanalüüsi aruandes on välja toodud, et õpetajate stažeerimise järele vajadust ei nähta, kuigi merendusvaldkonnas, sh laevades toimuvate tehniliste ja korralduslike arengutega kursis olek on õpetajatele hädavajalik. Vestlusel juhtõpetajatega selgus, et põhjuseks on, et õpetajate seas on väga palju tegevmeremehi, kes on valdkonna arengute ja töökeskkonnas toimuvaga niigi kursis. Vestlusel praktikakoha esindajaga selgus, et

nemad ootavad väga kutseõpetajaid kasvõi lühiajaliselt stažeerima või töövarjuks, et nad saaks ülevaate laevades toimuvast.

Õpetajad kasutavad oma töös peamiselt *Google'i* teenused, mõned ka *Moodle* keskkonda. Vajadusel pakub õpetajatele tehnilist tuge kooli haridustehnoloog. Uute õpetajate toetamiseks on loodud juhend "Uue töötaja ABC", metoodilise poole pealt on toeks juhtõpetajad ja direktori asetäitja õppekasvatustöö alal, lisaks haridustehnoloogist mentor. Vestlusel kutseõpetajatega sai hindamiskomisjon kinnitust, et uue töötaja tugimeetmed on igati asjakohased.

Kool on loonud õpilaste ja õpetajate tunnustamis- ja motiveerimissüsteemi, mida õppijad ja õpetajad ka väärtustavad. Kuid mitte kõik õpetajad ja õpilased ei oma selle süsteemi olemasolu kohta piisavalt infot. Õpetajate tunnustamiseks on loodud üle aasta toimuvad aasta õpetaja ja aasta kolleegi valimised. Võitjad selguvad anonüümse hääletuse tulemusena. Töökohapoolsete praktikajuhendajate tunnustamist kool seni korraldanud ei ole. Praktikakohtade esindajate vestlusest ilmnas, et nad osaleksid meelsasti sellisel üritusel.

Tabel 11. Komisjoni hinnang kooli parendustegevuste tulemuslikkusele:

Parendusvaldkond 2022. a hindamis-aruandes ja kooli rakendatud tegevus	Komisjoni hinnang rakendatud tegevusele
Komisjon soovib kaasata rohkem valdkonna eksperte ja praktikuid. Tegevmeremeeste osakaal kutseõpetajate hulgas on suurem kui kunagi varem (12 õpetajat).	Kooli eneseanalüüsist lähtub, et 12 õpetajat töötab koolis osalise koormusega ja on tegevmeremehed. Komisjoni hinnangul on valdkonna eksperdid seotud vaid õppetöö läbiviimisega, mis on igati tervitatav, kuid nende panus õppekavade ja kooli strateegilisse arendusse on napp või puudub üldse.
Koolil pole töötajate motiveerimise ja tunnustamise süsteemi. Koolil on loodud aasta õpetaja, aasta kolleegi ja aasta õpilase valimise statuudid alates 2023. aastast.	Kooli eneseanalüüsi aruandest tuuakse välja, et alates 2023.aastast toimub loodud statuudi alusel parima õpetaja, kolleegi ja õpilase valimine. Hindamiskülastuse vestlustel selgus, et mitte kõik õpetajad ja õpilased polnud nimetatud dokumendiga tutvunud ega nende olemasolustki teadlikud. Komisjoni hinnangul on töötajate motiveerimiseks esimene samm astunud,

Kutseõppe õppekavarühmade kvaliteedihindamise aruanne

	väärtustades seeläbi koolipere liikmete panust ning suurendades kuuluvustunnet ja töörahulolu.
Koolil puudub õpetajate koolitamiseks süsteemne koolitusplaan. Koolitusplaan koostatakse arenguestluste tulemusi arvesse võttes.	Kooli eneseanalüüsi aruandes viidatakse, et õpetajate koolitusplaan tugineb arenguestluste tulemustele, kuid koolikülastuse käigus ei õnnestunud komisjonil seda väidet konkreetsete näidetega kinnitada. Komisjonile esitatud koolitusplaan ei ole piisavalt selge ega tõenda koolituste süsteemset ja vajaduste kohast planeerimist. Koolil puuduvad selgelt määratletud koolitusprioriteedid, mis lähtuksid kooli ja õppijate vajadustest ning arenguestluste sisendist.
Koolil soovitatakse kutseõpetajate stažeerimine tähelepanu alla võtta ja seda paindlikult planeerida. Tegevmeremeeste osakaal kutseõpetajate hulgas on suurem kui kunagi varem (12 õpetajat). Täiendav stažeerimise võimalust kool ei näe.	Kooli eneseanalüüsis tuuakse välja, et kuna 12 kutseõpetajast on tegevmeremehed, siis vajadust õpetajate stažeerima minekul ei nähta. Komisjoni hinnangul ei peaks tegevmeremeeste suur osakaal välistama stažeerimist, sest laevandusettevõtted ja laevad on väga erineva varustatuse ja spetsiifikaga. Merenduses ja laevanduses toimub äärmiselt kiire ja intensiivne areng, millega kursis olemine nõuab pidevat enesetäiendamist. Kutseõpetajate regulaarne suunamine praktikakohtadesse aitab saada neil ülevaadet ning tõhusaid teadmisi õpilasi praktilisel ees ootavate tingimuste kohta ning kohandada nii oma õppemetoodikat kui ka õppematerjale vastavalt. Samuti on oluline pöörata tähelepanu tegevmeremeestest õpetajate didaktiliste oskuste arendamisele.

Komisjoni hinnang parendusvaldkondadele tervikuna võrreldes 2022. aasta hindamisotsusega (hindamisvaldkond õpetajad):

Kokkuvõttes leiab komisjon, et kool on käivitanud mõningad vajalikud parendusprotsessid, kuid need ei ole veel piisava selguse, järjepidevuse ja süsteemsusega juurdunud. Seetõttu

ei ole komisjoni hinnangul 2022. aasta hindamisel tehtud soovitused ja muud tähelepanekud täiel määral ellu viidud.

Järeldused

Tugevused

- Koolimeeskonda iseloomustab ühtehoidev ja positiivne töökeskkond, kus valitsevad avatud suhtlus ja vastastikune lugupidamine.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Õpetajate koolitusvajaduste ja koolitusplaani vahel puudub selge seos. Kooli eneseanalüüsi põhjal koostatakse õpetajate koolitusplaani arenguvestluse tulemusena. Kooli poolt komisjonile esitatud koolitusplaani seda ei kinnita. Komisjon leiab, et vajalik on dokumenteerida seosed õpetajate vajaduste ja planeeritud koolituste vahel, mis aitaks paremini jälgida ja toetada õpetajate professionaalset arengut ning luua realselt toimiv ja toetav koolitusplaani.

Arenguvõimalused

- Komisjon soovib suunata kutseõpetajad, kes omandasid merehariduse enne 2010. aastat ja kes pole läbinud täiendusõppekursust "STCW konventsiooni 2010 (Manila) muudatused ja täiendused", eelpool mainitud kursusele, mida korraldavad näiteks Tallinna Tehnikaülikooli Eesti Mereakadeemia ja Revali Merekooll.

4. Hindamiskomisjoni järeldused transporditeenuste; mootorliikurite, laevandus ja lennundustehnika ning elektrienergia ja energeetika õppekavarühmade osas

Tugevused

- Eesti Merekooll valmistab ette kõrgetasemelisi ja tööandjate vajadustele vastavaid merenduseksperthe, kes on tööturul väga hinnatud ning toetavad valdkonna arengut ja rahvusvahelist konkurentsivõimet.
- Koolimeeskonda iseloomustab ühtehoidev ja positiivne töökeskkond, kus valitsevad avatud suhtlus ja vastastikune lugupidamine.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Komisjoni hinnangul ei ole senine kooli ja nõunike kogu koostöö olnud piisav ega vasta kutseõppeasutuse nõunike kogu moodustamise ja tegutsemise korrale (<https://www.riigiteataja.ee/akt/117122013014>). Komisjon soovib koolil võtta initsiatiiv koostöö parendamiseks. Koostöös kooli pidajaga tuleks üle vaadata nõunike kogu koosseis ja leppida kokku edasised tegevused ja vastutajad.
- Valdkonna ekspertide ning praktikute kaasamine õppekavarendusse ja kooli strateegiliste otsuste kujundamisse on olnud vähene ja seisneb peamiselt tegevmeremeeste kaasamises õppetöö läbiviimisel. Komisjon soovib õppekavarenduse kvaliteeti silmas pidades välja töötada valdkonna ekspertide kaasamise protsess, mis aitaks järjepidevalt saada valdkonna ekspertidelt sisendit õppekavarendusse ja kooli strateegilistesse otsustesse.
- Komisjoni hinnangul puudub koolil läbipaistev ja süsteemne õppekavarendust toetava tagasiside kogumine erinevatelt osapooltelt. Komisjon rõhutab, et õppekavarendust silmas pidades on oluline tagasiside tulemuste analüüsimine, parenduste kavandamine, elluviimine ja tulemuste kommunikeerimine. Komisjon soovib koolil välja töötada osapooli vastama innustavad küsitlusvormid ja –viisid, et kindlustada kõrge vastamismäär ja õppekavarendust toetavad vastused, mis talletatakse analüüsimiseks ja edasisteks tegevusteks. Tagasiside kokkuvõtted ja nendest lähtuvad õppekavarendused tuleks teha vastajatele ja teistele huvilistele kättesaadavaks.
- Töökohapõhises õppes õppijate arv on olnud väike, 2024/2025 õppeaastal ei avatud selles õppevormis õppegruppe. Komisjoni hinnangul on töökohapõhine õpe oluline osa merendusalasest kutseharidusest, aidates siduda teooria praktilise tööeluga ning tagada kooli pakutava hariduse vastavus tööturu vajadustele. Komisjon soovib sihtida teavituskampaaniaid nii tulevaste õppijate kui nende tööandjate suunal, kes võiksid pakkuda töökohapõhistele õppijatele praktikakohti. Korraldada võiks sihtrühmapõhiseid infotunde, ettevõttekülastusi ning kohtumiste ja kogemuste vahetamise lühivorme (nt e-õhtud, kogemuslood, videod). Samuti soovib komisjon koolil tutvustada ja julgustada töökohapõhise õppe vormi kasutamise võimalust nende õppijate seas, kellel võib pärast madruse- või motoristitunnistuse omandamist ja esmast praktikakogemust merel kaduda motivatsioon õpinguid jätkata.
- Õppekava arenduskoosolekute arutelud küll dokumenteeritakse, kuid kavandatud tegevustel puuduvad tähtajad ja vastutajad, mis loob olukorra, kus sama teema

fikseeritakse järgnevatel koosolekutel, kuid lahenduste ja konkreetsete sammudeni ei jõutagi. Komisjon soovib protokollis fikseerida kavandatud tegevuste ajakava, tähtajad ja vastutajad, et oleks võimalik jälgida ja vajadusel korrigeerida eesmärkide poole liikumist. Antud tegevus aitab kaasa kooli strateegilise eesmärgi – õppeprotsess ja arendustegevused on tõhusalt ja tulemuslikult korraldatud – saavutamisele.

- Ettevõttepoolsed praktikajuhendajad ei saa kooli poolt piisavalt tuge ja tunnustust. Hindamiskomisjon soovib kooli praktikakorraldajal külastada regulaarselt praktikakohti, mis tagaks otsekontakti praktikajuhendajatega, et kaardistada kitsaskohti, ennetamaks võimalike probleemide ja arusaamatuste tekkimist, selgitada välja juhendajate koolitusvajadus ja sobiv õppevorm. Kool võiks senisest enam märgata ja tunnustada praktikajuhendajate tööd. Hästi läbi mõeldud tunnustusprotsess oleks siinkohal suureks abiks.

Komisjoni hinnangul ei ole 2022. a läbiviidud hindamisaruandes otsuses p 9.3 toodud mittevastavused praktika korralduse kohta endiselt täidetud.

- Koolist väljalangemise põhjuste analüüs ja ennetusmeetmete rakendamine pole piisav. Komisjoni hinnangul aitaks regulaarne ja põhjalik tagasiside kogumine vilistlastelt, katkestanutelt ning praktikakohtadelt mõista valupunkte ja korrigeerida õppeprotsessi ja tugimeetmeid varajases faasis. Komisjon soovib toetada õppijaid esimese õppeaasta jooksul nt läbi mentorprogrammi.

Kool ei ole järginud 2022. a hindamisnõukogu otsuse p 9.4 soovitusi.

- Kooli õpikeskkondade parendamise nii Tallinnas kui Tartus peab kool seadma üheks oma strateegiliseks eesmärgiks. Tugevdada tuleb avalikkuse ja koostööpartnerite teavitamist probleemi ulatusest ja mõjust õppe kvaliteedile, kasutades näiteks visuaalseid ülevaateid ja õppijate tagasisidet. Lisaks tuleb kaaluda olukorra leevendamiseks ka nn ajutisi lahendusi, nagu näiteks moodulehitised või rendipinnad.

Komisjon leiab, et 2022 a. hindamisotsuse p 9.1 toodud mittevastavus on jäänud piisava tähelepanuta ning Eesti Merekooli õpikeskkond ei toeta endiselt piisaval määral õppijaid ega taga nende vaimset ja füüsilist turvalisust ning tervise kaitset.

- Õpetajate töö analüüsiks ja õppetöö kvaliteedi tõstmiseks on vaja erinevatelt osapoolte sisendit, sh õppijatelt kogutut. Tagasiside õppijailt on üks olulisemaid tööriistu õpetamise kvaliteedi hindamisel ja arendamisel. Samas on õppijate tagasiside osalusmäär madal ja sisend analüüsiks ja õpetamise protsessi

parendamiseks kasin. Komisjon peab vajalikuks kaasata õppijad tagasisideküsitluste sisu ja vormi analüüsimisse, selgitada, miks küsimustikud on olulised, mis saab vastusest ja millal, kuidas ning kellele tulemusi esitletakse.

- Õpetajate koolitusvajaduste ja koolitusplaani vahel puudub selge seos. Kooli eneseanalüüsi põhjal koostatakse õpetajate koolitusplaani arenguvestluste tulemusena. Kooli poolt komisjonile esitatud koolitusplaani seda ei kinnita. Komisjon leiab, et vajalik on dokumenteerida seosed õpetajate vajaduste ja planeeritud koolituste vahel, mis aitaks paremini jälgida ja toetada õpetajate professionaalset arengut ning luua realselt toimiv ja toetav koolitusplaani.

Arenguvõimalused

- Vestlusel juhtõpetajaga selgus, et koolil puudub otsene juurdepääs IMO (*International Maritime Organization*) digitaalsele andmebaasile *ePublications*, mis sisaldab ajakohastatud STCW (meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvaheline konventsioon) konventsiooni ja koodeksit ning merenduse mudelkursuste dokumente. Kuna STCW konventsioon ja IMO mudelkursused on aluseks merenduse erialaainete sisule ja vastavusele rahvusvahelistele standarditele, on vajalik, et koolil oleks vahetu, ametlik ja pidev juurdepääs neile dokumentidele. Komisjon soovib hankida *ePublications* platvormi ametlik litsents kas iseseisvalt, koostöös Tallinna Tehnikaülikooli Eesti Mereakadeemia või teiste merenduskoolidega.
- Kooli eneseanalüüsi aruande ja hindamiskülastusel kogutud info põhjal ei ole kooli hindamisperioodi jooksul täienduskoolitusi korraldanud. Komisjon julgustab kooli täienduskoolitusi läbi viima, sest need võimaldaksid tutvustada merendusala haridust ja pakkuda mikrokraade või õpiampse erinevas vanuses sihtrühmale.
- Vestlusel õppijatega selgus, et tublimaid õppijaid ei tunnustata piisavalt. Lisaks üle aasta toimuvale aasta õppija valimisele tuleks leida täiendust, et tunnustamine muutuks meeldivaks traditsiooniks. Miks mitte korraldada igal aastal pidulik tunnustusüritus koos meediakajastusega. Kooli võiks esitada oma õppija Eesti Töandjate Keskliidu poolt korraldatavale konkursile "Parim praktika", kus on kutseõppurite tunnustamiseks eraldi kategooria.
- Komisjon soovib suunata kutseõpetajad, kes omandasid merehariduse enne 2010. aastat ja kes pole läbinud täiendusõppekursust "STCW konventsiooni 2010 (Manila) muudatused ja täiendused", eelpool mainitud kursusele, mida korraldavad näiteks Tallinna Tehnikaülikooli Eesti Mereakadeemia ja Revali Merekooll.

5. Ettepanekud kooli pidajale

- Komisjon soovib kooli pidajal analüüsida Eesti Merekooli õpikeskkondade parendamise võimalusi nii Tallinnas kui Tartus ning süsteemselt toetada kooli sellekohastes tegevustes. Olemasolevad tingimused ei vasta tänapäevastele õppe- ja töötingimuste nõuetele. Probleemi lahendamine ei ole kooli enda võimuses, kuna see eeldab kooli pidaja otsest tuge.
- Komisjon soovib kooli pidajal senisest teadlikumalt ja järjepidevamalt toetada ning nõuda koostööd Eesti Merekooli ja nõunike kogu vahel. Koostöö toimima saamine on kooli pidaja vastutusel oluline kooli arengu ja töömaailma vajadustega arvestamise seisukohalt. Viimased hindamised on tõendanud, et kool ja nõunike kogu iseseisvalt seda koostööd eesmärgipäraselt toimima ei ole saanud.